

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski, „Kurjera Wystawowego” dr. Stanisław Bernatt, za inne działy odpowiada Edmund Rakowski, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor: Bohdan Jarochoński

Nr. 290

Poznań, środa dnia 26 czerwca 1929

Rok XXIV

Na stronie 3-ciej „KURJER WYSTAWOWY”

Wycieczka ministrów na P. W. K.

Warszawa, 26. 6. (Tel. wł.) — W dniu 3 sierpnia przybędą do Polski, celem zwiedzenia PWK. trzej ministrowie przemysłu i handlu a mianowicie francuski — Bouffon, belgijski — Heyman i rumuński — Magdiaru. (w.)

Proces b. min. Czechowicza

Warszawa, 26. 6. (Tel. wł.) — Dzisiaj rozpoczyna się proces b. min. Czechowicza. Jako pierwszy świadek będzie przesłuchany Piłsudski.

Władze wydelegowały wyższych urzędników administracyjnych, aby czuwali nad porządkiem. W czasie rozprawy przed gmachem sądowym ustawieni będą podoficerowie policji w hełmach. (w.)

Redukcja wydatków inwestycyjnych

Warszawa, 26. 6. (Tel. wł.) — Min. skarbu ukończyło prace nad redukcją wydatków inwestycyjnych.

Redukcje te będą następujące:
70 mil. w min. komunikacji, 18 mil. w min. oświaty, 16 mil. w min. reform rolnych, 12 mil. w min. poczt, 10 mil. w min. skarbu, 7 mil. w M. S. Wojsk., 6 mil. w min. spraw wewn., 4 mil. w min. rolnictwa i 1,250 tys. w min. przemysłu i handlu. (w.)

Konferencja przedstawicieli koncernu Harrimana

Warszawa, 26. 6. (Tel. wł.) Bawili tu przedstawiciele koncernu Harrimana i konferowali ze sferami gospodarczymi.

Przyjął ich również min. Moraczewski w sprawie koncesji na elektryfikację Polski. (w.)

Zamordowanie komunisty

Warszawa, 26. 6. (Tel. wł.) W Nieświeżu zamordowano niejakiego Michała Tytłonia. Był to komunistą, podejrzany przez towarzyszy o wydanie tajemnic partyjnych.

Tytłon padł prawdopodobnie ofiarą samosądu. (w.)

Amnestja dla Alzacji i Lotaryngji

Paryż, 25. 6. (PAT.) Projekt rządowy amnestji dla Alzacji i Lotaryngji obejmuje wszystkie przestępstwa, popełnione przed 22 czerwca 1929.

W motywach projektu rząd zaznacza m. in., że, żywiąc gorące pragnienie podjęcia wszystkiego, co może się przyczynić do położenia kresu bolesnemu dla duszy francuskiej nieporozumieniu, pójdzie znów drogą zgody i pokoju.

Wypadek kolejowy

Warszawa, 26. 6. (Tel. wł.) We wtorek pod stacją Stary Sambor wykołait się parowóz z tendrem i pociągnął za sobą trzy wozy osobowe z pasażerami, które położyły się na bok i zawisły nad kilkunastometrową przepaścią.

Pasażerowie doznali lekkich kontuzji a maszynista i konduktor odnieśli ciężkie rany. (w.)

Tournée artystyczne Jana Kubelika po Japonji. Kubelik (z bukietem) na dworcu kolejowym w Tokio.

W drodze do pralaszów Jugosławji

(Korespondencja własna).

Beograd, w czerwcu.

Z podróży do lasów Jugosławji zebrała się garść spostrzeżeń, które może zainteresują czytelnika w Polsce, zwłaszcza jeśli wybiera się na Południe. Podróż odbywana wspólnie z kolegą prof. J. Paczoskim, znanym badaczem życia roślin w zespołach, ma cel wyłącznie naukowy a mianowicie badania biologiczne nad strukturą i dynamiką pierwotnych lasów bałkańskich. Więc też uwagi, które mi mam zamiar dzielić się z czytelnikami „Kurjera”, będą uwagami turysty, interesującego się w pierwszym rzędzie przyrodą danego kraju, stosunkami ludności do niej, stosunkami turystycznymi itp., a nie jak zwykle zabytkami kultury i sztuki.

Na początek parę uwag z drogi. Przy wyjeździe z Polski spotyka nas przykra niespodzianka w Katowicach, gdzie skutkiem opóźnienia się pociągu osobowego, wychodzącego w południe z Poznania, straciliśmy połączenie pociągiem pospiesznym do Wiednia. Jak nas informował personel kolejowy, spóźnienie się tego pociągu jest chroniczne, co zwłaszcza w okresie P. W. K., gdy pociągami tem wracać mogą goście z zagranicy, konieczne wymaga poprawy, gdyż kompromituje nasze koleje wobec obcych, nie mówiąc już o tem, że podróżnych naraża na przykrości i straty.

W Wiedniu trafiliśmy na uroczystości muzyczne ku czci J. Straussów, jednakże nie było czasu, aby w nich wziąć udział. W przelocie stwierdzamy, że miasto, jak zawsze, czyste i mile, jednakże ruch na ulicach stosunkowo słaby. Ceny w hotelach w porównaniu z naszymi bardzo niskie, w restauracjach znów i kawiarniach znacznie wyższe. W olbrzymich, wspaniałych kawiarniach wiedeńskich pusto i glucho, gdyż muzykę wypłoszył z nich pobierany od gości podatek od rozrywek, którego większość kawiarni nie może wytrzymać.

Popołudnie poświęcamy na wycieczkę do Payerbach - Reichenau, skąd kolejką linową w kilkanaście minut wznosimy się na wysokość 1000 m. poprzez strefę lasów alpejskich na szczyt Rax-Alp, w krainę kosodrzewiny i hal alpejskich. Wiedeń słynie z pięknych wycieczek w uroczę okolicy, jednakże zbudowana dopiero przed 2—3 laty wspomniana kolejka linowa umożliwiła Wiedeńczykom przenoszenie się w ciągu 2 godzin w krainę przepięknej przyrody wysokogórskiej. Razem z licznymi turystami rozkoszujemy się rozległym widokiem na Semmering, Schneeberg i okoliczne szczyty, podziwiamy znajdującą się w pełni wiosennego rozwoju roślinność wysokogórską, błękitne gencjany, fioletowe i żółte pierwiosniki, białe jaskry alpejskie i wiele innych.

Wracając do Wiednia, obserwujemy u pań nową praktyczną modę, która ze stroju wycieczkowego przeniosła się na ulice miasta i jak później zauważyliśmy, dotarła już do Budapesztu i Beogradu. Zamiast pończoch panie noszą krótkie wywiniełe na bucik skarpetki i nawet elegantki w strojach sukniach, ulegając nowej modzie, zwijają jedwabne pończoszki nad salonowym pantofelkiem. Wracające wieczorem z wycieczek do Wiednia olbrzymie masy młodzieży i starszych, dobitnie świadczą, jak wysoko cenią Wiedeńczycy obcowanie z przyrodą.

Paragodzinny pobyt w Budapeszcie pozwala nam stwierdzić, ile straciło to miasto w okresie powojennym. Uderza brud na ulicach i niesłychanie wy-

Otwarcie sesji parlamentu angielskiego

London, 25. 6. (PAT.) W dniu dzisiejszym w gmachu parlamentu brytyjskiego zapanowało wielkie ożywienie. Z pośród nowych deputowanych Izby Gmin przeszło 200 wchodziło do parlamentu po raz pierwszy.

Otwarcie posiedzenia nastąpiło po południu. Na początku posiedzenia z ław opozycji konserwatywnej podniósł się b. premier Baldwin, który wymienił uścisk dłoni z obecnym premierem Mac Donaldem, wieszając mu powodzenia w wyborach. Scenę tę cała Izba powitała oklaskami.

Po dokonaniu wyboru speakera członkowie Izby Gmin udali się do Izby Lordów, aby wysłuchać depeszy królewskiej, wieszającej Izbie wyborcu na to stanowisko Fitzroya.

Na czele deputowanych kroczyli obok siebie Mac Donald i Baldwin.

Nowy plan „uregulowania” stosunków polsko-niemieckich

Rzekomo angielski projekt Locarna wschodniego

London, 25. 6. (Tel. wł.) Londyński miesięcznik „Fortnightly Review” wystąpił ostatnio z nowym planem uregulowania stosunku polsko - niemieckiego.

Już na pierwszy rzut oka nie ulega wątpliwości, że plan ten jest balonem próbnym „made in Germany”.

W czterech głównych punktach anonimowy autor rozwija następujący projekt Locarna wschodniego:

1) Niemcy muszą zagwarantować nie naruszalność granicy z Polską, wzamian za co Polska zgodzi się na pewne nieznaczne korektury obecnej granicy wzdłuż Wisły.

2) Obszar korytarza pomorskiego zostanie demilitaryzowany i podporządkowany wspólnej komisji kontrolnej.

3) Gdańsk zostanie zwrócony Niemcom pod warunkiem, że urządzi w nim wolny port dla użytku Polski.

4) Musi być zawarty polsko - niemiecki traktat handlowy, gwarantujący daleko idące ułatwienia komunikacyjne Prus Wschodnich z Rzeszą. Z

Berlin, 26. 6. (Tel. wł.) Organ b. min. Schielego, agrarjuszowska „Deutsche Tagesztg.” komentuje rzekomo angielski plan Locarna wschodniego, ogłoszonego w miesięczniku „Fortnightly Review”, jako wyraz przekonania angielskich kół politycznych o potrzebie poddania rewizji obecnego stanu rzeczy w Europie Wschodniej.

Plan angielski powinien — zdaniem dziennika — wywołać najwyższe zainteresowanie tak w Prusach Wschodnich, jak i w Gdańsku, ponieważ Anglja wywiera silny wpływ na kształtowanie się stosunków pomiędzy Polską a Niemcami. B. Z.

Rozkład autobusowy
patrz strona 8.

ZIELONY TYDZIEŃ

Jastrzębica karmi małe trzymanym w szponach kurczakiem. Pawilon łowiecki mieści całą kolekcję doskonale wypchanych ptaków drapieżnych.

Przed IV Powszechnym Zjazdem Lekarzy Weterynaryjnych w Poznaniu

W dniach 29, 30 czerwca i 1 lipca br. odbędzie się IV. Powszechny Zjazd Lekarzy Weterynaryjnych. Nieznaczna liczba 1100 lekarzy weterynaryjnych w Polsce potrafiła udowodnić mimo nadzwyczaj ciężkich warunków pracy swą tężyzną zawodową, naukową, społeczną i organizacyjną.

Dwie wyższe uczelnie: Akademia medycyny weterynaryjnej we Lwowie i Wydział weterynaryjny Uniwersytetu Warszawskiego kształcą kilkuset adeptów na przyszłych lekarzy weterynaryjnych, a inne placówki naukowe: jak Zakłady Weterynaryjne Uniwersytetu Jagiellońskiego i Poznańskiego, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, Stacje doświadczalne w Bydgoszczy i Puławach dzielnie wznoszą wysiłek naukowy obu wymienionych wyższych uczelni, stanowiąc kontakt naukowy i pedagogiczny z innymi akademickimi zawodami. Życie socjalno-zawodowe lekarzy weterynaryjnych ogniskuje się w kilku towarzystwach i związku zawodowym lek. wet. P. P., rozrzuconych po wszystkich prawie miastach wojewódzkich.

Czasopisma: Przegląd Weterynaryjny, Wiadomości Weterynaryjne, Rozprawy Biologiczne i Życie Weterynaryjne skupiają wszystkich polskich lekarzy weterynaryjnych w pracy naukowej i społecznej, starając się utrzymać treść swą na jak najwyższym poziomie naukowym i nawiązywać jak najszerszy kontakt z zagranicznymi czasopismami weterynaryjnymi.

Najwcześniej została zorganizowana weterynaria wojskowa, po niej weterynaria państwowa w Ministerstwie Rolnictwa, a w końcu coraz bardziej wchodząca w orbitę zagadnień administracyjnych, weterynaria samorządowa. Również zwiększa się coraz więcej liczba lekarzy weterynaryjnych, poświęcających się wyłącznie tylko wolnej praktyce zwierzo-leczniczej.

Pracy jednak nad utwierdzeniem i zespoleniem spraw społeczno-zawodowych jest jeszcze dość, a do rozwiązywania ich służą przede wszystkim powszechne zjazdy, które podobnie jak to jest w innych zawodach posiadają znaczenie dominujące, a nawet decydujące, w ustaleniu zagadnień naukowych i organizacyjnych.

Dotychczas odbyły się w Polsce 3 powszechne zjazdy lekarzy weterynaryjnych i każdy z nich spełnił należycie swe zadanie.

Zjazd warszawski w roku 1919 pierwszy umożliwił zetknięcie się ze sobą lekarzy wetery-

naryjnych ze wszystkich dzielnic Polski, rozpatrzył i uchwalił rezolucje w sprawie organizacji służby weterynaryjnej państwowej, samorządowej jakoteż wyższych uczelni weterynaryjnych. Uchwały jednak i rezolucje tego I. zjazdu w powodu tragicznych przeżyć dla Państwa wskutek najazdu holszewików, zaciągnięcia się prawie wszystkich lekarzy weterynaryjnych do wojska i konieczności już wkrótce po wojnie ponownego wyteżenia wszystkich swych sił dla zwyciężenia „drugiego niebezpiecznego wroga, mogącego podkopać byt materialny państwa — księgosuszu, zostały tylko na papierze.

II. Powsz. zjazd odbyty w Poznaniu w roku 1921 nie dopuścił jednak do nieuznania słusznym żądań lekarzy weterynaryjnych, owianych jedynie tylko chęcią dobrego służenia Ojczyźnie i w sposób kategoryczny oparł się zniekształceniu swych postulatów w sprawie organizacji weterynaryjnej państwowej i samorządowej jakoteż łączeniu studjów weterynaryjnych ze studjami rolniczymi. Zjazd ten zażądał opracowania jednolitego ustawodawstwa weterynaryjnego, przyłączenia studjów medyczno-weterynaryjnych do Uniwersytetów w postaci wydziałów lub pozostawienia samodzielnych uczelni i zapoczątkował istnienie związku zawodowego lek. wet. III. Powsz. Zjazd we Lwowie w roku 1926 był nadzwyczaj poważną manifestacją polskiej nauki weterynaryjnej i stanu weterynaryjnego. Poza nadzwyczaj licznymi referatami naukowymi, ogłoszonymi w osobno wydanej księdze pamiątkowej, lwowski zjazd zajął się również sprawą organizacji weterynaryjnej państwowej i samorządowej oraz wyłonił najwyższą reprezentację stanową w postaci Stałej delegacji.

Wyniki wymienionych zjazdów dały obfity plon. W myśl żądań zjazdów został otwarty Wydział weterynaryjny na Uniwersytecie Warszawskim, weterynaryjna służba państwowa została skonsolidowana, a wydana w roku 1927 ustawa o zwalczaniu chorób zwierzęcych, jakkolwiek nie została jeszcze dostatecznie ocenioną i jest ciągle jeszcze powodem gorących dyskusyj, to jednak wprowadziła jednolitość zarządzeń weterynaryjnych na obszarze całego kraju.

Obecnie mający się odbyć IV. Powsz. Zjazd Lekarzy Weterynaryjnych zwołuje stała delegacja, przekazując tylko niektóre swe agendy w ręce komitetu organizacyjnego mającego swą siedzibę w Poznaniu. Zjazd trwać będzie 3 dni i prócz wspólnego

zwiedzenia wspaniałej wystawy, dla której poświęcono wszystkie południa w dniach zjazdu, przedpołudnia wypełnią referaty: prof. dra Juliana Nowaka z Krakowa „Zarazek zarazy płucnej”, prof. dra Zygmunta Markowskiego ze Lwowa „Szczepienia uodparniające przy wściekłości”, prof. dra Stanisława Rungego z Poznania „Nowsze poglądy na istotę i zwalczanie jałowości u zwierząt domowych” i dra Stefana Piotrowskiego z Poznania „Lecznictwo zwierząt, a odnośne ustawodawstwo polskie”.

Obecny zjazd nie ograniczy się jednak tylko do wymienionych punktów programu. Życie społeczno-zawodowe lekarzy weterynaryjnych wymaga dalszego usprawnienia przez stworzenie jednego zrzeszenia lekarzy weterynaryjnych, któreby łączyło wszystkich lekarzy weterynaryjnych w Polsce w jedno ogniwo, co jest życzeniem ogółu lekarzy weterynaryjnych, ale przedstawia znaczne trudności w wyborze projektów statutowych. Dlategoż IV. Powsz. Zjazd lek. wet. w Poznaniu połączono równocześnie ze zjazdem zrzeszeń lekarsko-weterynaryjnych, które same będą mogły zdecydować o dalszym losie swego istnienia i od ich deklaracji zależeć będzie stworzenie jednego ogólnego towarzystwa, którego nazwę ustali zjazd.

IV. Powsz. Zjazd w Poznaniu będzie posiadał doniosłe znaczenie nie tylko dla samych lekarzy weterynaryjnych, ale i dla blisko stojących medycynie weterynaryjnej zawodów, a zwłaszcza dla rolnictwa, dla którego lekarze weterynaryjni poświęcają większą część swej wiedzy i swych sił.

Dr. Stanisław Runge.

Stosowanie ustawy o obywatelstwie państwa polskiego

W celu usunięcia szeregu trudności technicznych, jakie wynikły przy stosowaniu ustawy o obywatelstwie polskim, ministerstwo spraw wewnętrznych zamierza wydać nowe rozporządzenie wykonawcze do tej ustawy.

Zgodnie z temi przepisami obywatel polskim staje się każdy, kto objął nadany mu na stałe i zgodnie z obowiązującymi przepisami urząd w polskiej służbie państwowej, ewentualnie kto został przyjęty do polskiej służby wojskowej, o ile odnośne władze przyjmujące nie uczyniły zastrzeżenia.

Obywatelstwo traci każdy, kto zgodnie z wolą swoją nabył obywatelstwo państwa innego lub bez zgody Rady Ministrów przyjął urząd publiczny, albo wstąpił do służby wojskowej w państwie obcym.

Decydują w sprawach obywatelstwa: powiatowe władze administracji ogólnej, wojewodowie względnie komisarz rządu m. st. Warszawy, oraz minister spraw wewnętrznych. Pierwsza stwierdza obywatelstwo, druga władza nadaje je i odbiera, trzecia przedstawia odnośne wnioski Radzie Ministrów w wypadkach, kiedy wymagana jest zgoda rządu.

Osoba, prosząca o nadanie obywatelstwa polskiego, obowiązana jest wykazać, że posiada środki utrzymania dla siebie i rodziny, oraz przedłożyć z reguły zaświadczenie, że do-

tychczasowe jej obywatelstwo wygaśnie z chwilą nabycia obywatelstwa polskiego.

Analogicznie przy nabywaniu obywatelstwa obcego, osoby zainteresowane winny otrzymać od władz polskich zaświadczenie, że ze stanowiska ustaw Państwa Polskiego nie zachodzą przeciw temu żadne przeszkody. Jednocześnie zaś muszą przedłożyć przyrzeczenie przyjęcia do związku obcego państwa.

Sprawa rozrachunku polsko-niemieckiego

w zakresie rezerw ubezpieczeniowych na G. Śląsku

Rada administracyjna międzynarodowego biura pracy — stosownie do art. 312 Traktatu Wersalskiego — wyznaczyła na sesji, odbytej w połowie marca rb., trzech członków komisji międzynarodowej dla sprawy rozrachunku polsko-niemieckiego z zakresu górnośląskiego ubezpieczenia górniczego, w osobach pp. senatora Abbiate, b. włoskiego ministra pracy, Lindstedta, prezesa szwedzkiej królewskiej rady ubezpieczeniowej i Mosera, profesora uniwersytetu w Bernie Szwajcarskiem.

Polska, przejąwszy na Górnym Śląsku szeroko rozbudowane ubezpieczenie społeczne, nie otrzymała dotąd od Niemiec, mimo upływu siedmiu lat od podziału Górnego Śląska, należnych jej z tego tytułu rezerw ubezpieczeniowych.

Wobec tego, że długotrwałe i przeciągane ze strony niemieckiej rokowania między zainteresowanymi rządami w sprawie tej nie doprowadziły do porozumienia, widział się rząd polski zmuszonym wystąpić z inicjatywą w kierunku uruchomienia przewidzianej traktatowo komisji międzynarodowej.

Komisja ta powołana była już dwukrotnie w dwóch innych sprawach do ustalenia rozrachunku ubezpieczeniowego polsko-niemieckiego; winna ona w myśl art. 312 Traktatu Wersalskiego w przeciągu trzech miesięcy przedłożyć swe wnioski dla ostatecznego zatwierdzenia Radzie Ligi Narodów.

Jest więc usprawiedliwiona nadzieja, że sprawa pretensyj polskich z tytułu górnośląskiego ubezpieczenia górniczego — tak doniosła z punktu widzenia zabezpieczenia szerokiej warstw pracujących na Górnym Śląsku — doczeka się na terenie międzynarodowym rozstrzygnięcia w bliskim terminie.

Antyreligijne muzeum w Moskwie

(KAP) Dnia 11 czerwca r. b. podczas zjazdu „bezbożników” odbyło się w Moskwie otwarcie centralnego muzeum antyreligijnego w obecności przedstawicieli rządu sowieckiego i delegatów zjazdu. Muzeum to posiada 9 działów: 1. Prawosławie w służbie kapitalizmu i samodzierżawia w Rosji, 2. Cerkiew w S. S. S. R., 3. Sekciarstwo, 4. Pochodzenie chrześcijaństwa, 5. Religja narodowości S. S. S. R. i t. d. Prócz tego jest zorganizowana podstawowa biblioteka religijnej i antyreligijnej literatury, czytelnia publiczna i gabinet dla „naukowej” badawczej pracy.

Powrót „Złotego Ptaka” do Le Bourgo.

